

Uchwała

Komisji habilitacyjnej powołanej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów, na podstawie art. 18a, ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789), zwana dalej ustawą, w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018. Przepisy wprowadzające – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669) w sprawie przeprowadzenia postępowania awansowego
dr inż. Joanny Myszkowskiej-Ryciak w dziedzinie nauk rolniczych,
dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

§ 1

Komisja na posiedzeniu w pełnym składzie, w głosowaniu jawnym, działając zgodnie z w/w ustawą, uwzględniając rozporządzenie MNiSzW z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, stosując kryteria zawarte w Rozporządzeniu MNiSzW z dnia 1 września 2011 (Dz.U. nr 196, poz. 1165) pozytywnie opiniuje wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego **dr inż. Joannie Myszkowskiej-Ryciak**.

§ 2

Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik nr 1, stanowiący jej uzasadnienie.

§ 3

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Dziekanowi Wydziału Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

1. Prof. dr hab. Zdzisław Targoński - przewodniczący Komisji .....
2. Dr hab. Jarosława Rutkowska - sekretarz Komisji .....
3. Prof. dr hab. Elżbieta Sikora - recenzent Komisji .....
4. Prof. dr hab. Lidia Wądołowska - recenzent Komisji .....
5. Prof. dr hab. Barbara Pietruszka - recenzent Komisji .....
6. Dr hab. Julita Reguła – członek Komisji .....
7. Prof. dr hab. Marzena Jeżewska-Zychowicz
- członek Komisji .....

Warszawa, dn. 5.04. 2019

**Załącznik nr 1 – Uzasadnienie do Uchwały Komisji habilitacyjnej z dnia 5 kwietnia
powołanej przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w sprawie przeprowadzenia
postępowania habilitacyjnego dr inż. Joanny Myszkowskiej - Ryciak
w dziedzinie nauki rolnicze, dyscyplinie technologia żywności i żywienia**

Dr inż. Joanna Myszkowska-Ryciak jest absolwentką Wydziału Żywienia Człowieka i Gospodarstwa Domowego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, który ukończyła w 1998 roku z tytułem magistra inżyniera technologii żywności i żywienia człowieka. Co jest warte podkreślenia, część doświadczalną pracy magisterskiej Kandydatka realizowała w ramach 4 miesięcznego stypendium w Wageningen Institute of Animal Sciences. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych w dyscyplinie technologii żywności i żywienia Kandydatka uzyskała w 2005 roku na Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji SGGW w Warszawie po obronie pracy doktorskiej pt.: *Wpływ ilości i wielkości posiłków na wykorzystanie białka przez szczury rosące*, wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Janusza Kellera. W trakcie swojej pracy zawodowej Habilitantka odbyła cztery staże naukowe łącznie trwające 14 miesięcy. Trzy były finansowane ze stypendium Marie Curie Fellowship (*European Commission Research Directorates General Marie Curie Host Fellowships*) i były realizowane w Wageningen Institute of Animal Sciences, Wageningen University, Holandia (w latach 2001, 2002, 2004). Jak również kilkanaście krótkoterminowych staży, odbywanych w ramach programów Erasmus. Swoje kwalifikacje zawodowe dr inż. Joanna Myszkowska-Ryciak podnosiła biorąc udział w kursach, szkoleniach oraz konferencjach. Regularnie uczestniczyła w szkoleniach, organizowanych między innymi przez Polskie Towarzystwo Diabetologiczne, Instytut Matki i Dziecka. Szpital Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka, Polskie Towarzystwo Badań nad Otyłością, Polskie Towarzystwo Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci. Za swoje osiągnięcia zawodowe otrzymała Medal Brązowy za Długoletnią Służbę.

Zainteresowania naukowe dr inż. Joanny Myszkowskiej-Ryciak koncentrują się głównie na ocenie prawidłowości żywienia i realizacji zaleceń dietetycznych w różnych jednostkach chorobowych, analizie sposobu żywienia różnych grup populacyjnych, szacowania wydatku energetycznego w praktyce dietetycznej, roli edukacji oraz ocenie prawidłowości realizacji żywienia w jednostkach opiekuńczo-wychowawczych.

Osiągnięciem naukowym wskazanym przez dr inż. J. Myszkowską-Ryciak do oceny jest cykl 7 publikacji naukowych pt. „*Wpływ edukacji żywieniowej i regulacji prawnych na jakość żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce*”. Publikacje te ukazały się w latach 2016-2018: cztery w wysokopunktowanych czasopismach znajdujących się w bazie JCR (3 artykuły w *Nutrients* i 1 artykuł w *International Journal of Environmental Research and Public Health*), dwie w czasopismach z listy B (*Roczniki Państwowego Zakładu Higieny* oraz *Problemy Higieny i Epidemiologii*) oraz jedna stanowi rozdział w monografii. Łączna ilość punktów osiągnięcia wynosi: MNiSW – 162, a IF=14.087. We wszystkich publikacjach Kandydatka jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym ze znaczącym udziałem polegającym na opracowaniu koncepcji badań, sformułowaniu celu, udziale w

wykonaniu badań, analizie danych oraz przygotowaniu i korekcie manuskryptu (oszacowanym ilościowo na poziomie 75-80%).

Głównym celem badań było wykazanie wpływu edukacji żywieniowej i regulacji prawnych na zmianę jakości żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce. Habilitantka sformułowała również trzy cele szczegółowe, które dotyczyły:

- oceny realizacji norm i zaleceń żywieniowych w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce,
- oceny wpływu edukacji żywieniowej personelu na realizację żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego,
- oceny wpływu regulacji prawnych na wybrane parametry sposobu żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego.

Dane do cyklu publikacji pochodziły z projektu „*Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy*”, w którym Kandydatka pełniła funkcję kierownika. Projekt był finansowany przez Danone Ecosystem i zrealizowany w latach 2014-2017 we współpracy z partnerami: Fundacją Rozwoju Dzieci im. J.A. Komeńskiego, Fundacją Nutricia, Instytutem Matki i Dziecka oraz Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości.

Na ogólny dorobek naukowy Habilitantki (łącznie z osiągnięciem) składa się 91 pozycji, w tym 9 publikacji w czasopismach z listy JCR (łącznie 225 pkt, IF 16,119), 58 (w 26 artykułach jako pierwszy autor) - w czasopismach z części B wykazu MNiSW (330 pkt.), w tym 5 publikacji przed uzyskaniem stopnia doktora (12 pkt.) oraz autorstwo 18 rozdziałów w monografiach (2 rozdziały przed uzyskaniem stopnia doktora) (79 pkt. MNiSW). Łączna suma punktów za publikacje według listy MNiSW wynosi 644 pkt wg punktacji obowiązującej w roku opublikowania. Liczba cytowań wg bazy Web of Science wynosi 9 (bez autocytowań), Indeks Hirscha – 2 wg Web of Science i 7 wg Google Scholar.

Podczas posiedzenia Komisji w dniu 5 kwietnia 2019 roku Recenzenci i Członkowie Komisji mieli możliwość wysłuchania wyjaśnień dr inż. J. Myszkowskiej-Ryciak, która wzięła udział w pierwszej części posiedzenia. Kandydatka została zaproszona na posiedzenie w związku z negatywną oceną działalności naukowej, w szczególności osiągnięcia naukowego wyrażoną w recenzji Profesor Lidii Wądołowskiej. Pytanie, które zadała **Profesor Lidia Wądołowska** dotyczyło w pierwszym rzędzie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się Kandydatki o stopień doktora habilitowanego i dotyczyło wskazania przez Habilitantkę Jej istotnego wkładu do nauki. Kandydatka odpowiedziała, że przeprowadzone przez Nią badania dotyczące żywienia w placówkach przedszkolnych są jedynymi w Polsce na tak dużą skalę. Ponadto uzasadniała, że nie przeprowadzono wcześniej żadnych badań dotyczących wpływu regulacji prawnych na parametry sposobu żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego. Na prośbę Profesor Wądołowskiej Kandydatka wymieniła najważniejsze cechy przeprowadzonego badania: szeroki zakres badań, raporty magazynowe jako źródło informacji o żywieniu dzieci w przedszkolach, program edukacji personelu i jego ewaluacja.

Po wysłuchaniu odpowiedzi Habilitantki **Profesor L. Wądołowska** stwierdziła, że zastosowana przez dr inż. J.Myszkowską-Ryciak metoda oceny żywienia w badanych przedszkolach (dotycząca raportów magazynowych) jest metoda podstawową. Jak również stwierdziła, że Kandydatka nie wniosła nowej

metody, tylko wykonała badania podstawowe oraz nie wyjaśniła współzależności między zmiennymi. Ponadto, zastosowane przez Kandydatkę metody analizy statystycznej należy uznać za podstawowe. Profesor L. Wądołowska krytycznie odniosła się również do wnioskowania, oceniając że w publikacjach przedstawionych jako osiągnięcie nie było wniosków tylko podsumowanie.

W odpowiedzi na pytanie *Profesor Barbary Pietruszki* dotyczące podaży żywności w przedszkolu, a faktycznego jej spożycia przez dzieci, Habilitantka wyjaśniła, że podaż żywności nie przekłada się na jej spożycie, które w rzeczywistości może wynosić 50-100%. Zapytana o rolę w projekcie Kandydatka wyjaśniła, że zajmowała się również modyfikacją jadłospisów. Po wprowadzeniu w wyniku programu edukacyjnego zmian w żywieniu dzieci, przedszkola bardzo często wskazywały problem braku akceptacji przez dzieci zalecanych potraw i produktów dlatego dalsze prace nad jadłospisami były konieczne.

Profesor Elżbieta Sikora zapytała o szczegóły prowadzenia programu edukacyjnego w szczególności udziału w nim samej Habilitantki. Dr inż. J. Myszkowska-Ryciak przedstawiła swoją rolę w projekcie i wyjaśniła, że m.in. brała udział w szkoleniu edukatorów, jak również przygotowywała wytyczne dla przedszkoli w odniesieniu do modyfikacji potraw.

Profesor Zdzisław Targoński poprosił Habilitantkę o wyjaśnienia w jaki sposób opracowała metodologię badań. Dr inż. J. Myszkowska-Ryciak wyjaśniła, że badania prowadziła w ramach projektu, który miał charakter edukacyjny a Jej zadaniem była ewaluacja przeprowadzonej edukacji żywieniowej. Odpowiadając na pytanie Habilitantka wyjaśniła, że metodykę zbierania danych i odpowiedzi raportów zwrotnych z placówek opracowała na podstawie literatury dotyczącej edukacji personelu oraz własnych doświadczeń. Ocenę żywienia dzieci przeprowadzała w oparciu o raport magazynowe.

W podsumowaniu swoich opinii na temat osiągnięć dr inż. Joanny Myszkowskiej-Ryciak Recenzenci stwierdzili co następuje.

Profesor Elżbieta Sikora, pozytywnie oceniła zarówno osiągnięcie jak i pozostały dorobek Kandydatki we wszystkich aspektach. Podkreśliła spójny dorobek naukowy Kandydatki oraz zwróciła uwagę na znaczącą liczbę przedszkoli, którą objęto badaniami na terenie całego kraju. Profesor E. Sikora podkreśliła, że do oceny sposobu żywienia zastosowano odpowiednie, ogólnie zalecane i stosowane metody, polegające na analizie raportów magazynowych oraz jadłospisów dekadowych. Wykorzystanie wyników uzyskanych przez Habilitantkę przez odpowiednie jednostki administracyjne może w dużym stopniu przyczynić się do poprawy sposobu żywienia dzieci w placówkach wychowawczo-oświatowych na terenie naszego kraju. Jako cenną składową dorobku Habilitantki *Profesor Elżbieta Sikora* uznała również badania dotyczące oceny prawidłowości żywienia i realizacji zaleceń dietetycznych w różnych jednostkach chorobowych. Na wynikach tych badań dr inż. Joanna Myszkowska-Ryciak opierała się opracowując zalecenia żywieniowe dla osób z takimi schorzeniami, wykorzystywała je w działalności dydaktycznej oraz w swojej bardzo aktywnej działalności popularyzatorskiej.

Profesor Elżbieta Sikora stwierdziła, że dorobek naukowy dr inż. Joanny Myszkowskiej-Ryciak spełnia wymagania dla kandydatów ubiegających się o stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych, w

dyscyplinie technologia żywności i żywienia i jej ocena jest wysoka. Jakkolwiek Kandydatka nie ma na swoim koncie żadnej nagrody za działalność naukową, na podkreślenie zasługuje Jej udział, w charakterze Wykonawcy, w realizacji trzech grantów finansowanych przez KBN, a także w projektach: *Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy*, Danone Ecosystem, którego była kierownikiem oraz w realizowanym obecnie projekcie *Żółty talerz*, Fundacja Kulczyka, gdzie pełni funkcję zastępcy kierownika. Za pewien minus uważam natomiast fakt, że Habilitantka nie kierowała żadnym projektem finansowanym przez KBN.

W podsumowaniu, *Profesor Lidia Wądołowska* podtrzymała negatywną ocenę cyklu publikacji przedstawionych jako osiągnięcie naukowe. Podkreślając, że główna uwaga krytyczna dotyczy sposobu zaprojektowania badań i zastosowanych metod oceny jakości żywienia, które nie wykraczały poza zakres rutynowej oceny żywienia w tego typu placówkach. W opinii *Profesor L. Wądołowskiej* osiągnięcie naukowe Kandydatki należy zakwalifikować jako badania typu opisowego, które mają bardzo niską rangę naukową i nie umożliwiają ani wskazania 'współzależności między zmiennymi', ani oceny 'wpływu zmiennej niezależnej na zmienną zależną'. Głównymi informacjami we wszystkich publikacjach przedstawionych jako osiągnięcie jest lista błędów w żywieniu przedszkolnym i/lub produktów/składników pokarmowych, których podaż jest za mała/duża, co stwarza wrażenie nieustannego powtarzania tych samych informacji. *Profesor L. Wądołowska* również krytycznie oceniła sposób doboru próby, opracowania danych oraz wykorzystane metody analizy statystycznej. Natomiast pozostały dorobek naukowy i jego wskaźniki naukometryczne *Profesor Lidia Wądołowska* uznała jako wystarczający dla osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego i stwierdziła, że Kandydatka jest aktywna naukowo, jednak efekty tej działalności są głównie widoczne na forum krajowym. Kandydatka otrzymała łącznie 8 nagród lub wyróżnień, jednak żadne z nich nie dotyczyło osiągnięć naukowych.

Profesor Barbara Pietruszka podkreśliła celowość tematu badań podjętych przez Habilitantkę ze względu na znaczenie jakości żywienia dzieci w wieku przedszkolnym zapewniającego prawidłowy wzrost i rozwój oraz wpływającego na stan zdrowia w życiu dorosłym. *Profesor B. Pietruszka* stwierdziła, że Habilitantka do badań włączyła znaczącą liczbę przedszkoli co, pomimo braku reprezentatywności próby, odzwierciedla ogólny stan jakości żywienia w tego typu placówkach. *Profesor B. Pietruszka* podkreśliła, że Kandydatka włączyła do analizy różnego rodzaju placówki, zarówno państwowe/publiczne, jak i prywatne/niepubliczne. We wszystkich badanych jednostkach zastosowano te same metody zbierania i analizy danych, co pozwoliło na bezpośrednie porównywanie wyników pomiędzy poszczególnymi placówkami, a także pomiędzy poszczególnymi etapami badania. W badaniu zadbano również o jednolity sposób prowadzenia akcji edukacyjnej we wszystkich placówkach. Krytyczne uwagi Profesora Pietruszki dotyczące badań przedstawionych jako osiągnięcia habilitacyjnego odnosiły się do wnioskowania oraz do braku dokładniejszego opisu rekrutacji placówek do badania. Mimo przedstawionych uwag *Profesor Barbara Pietruszka* wyraziła opinię, że badania znacząco pogłębiły wiedzę w tym zakresie, co może mieć praktyczne przełożenie w opracowaniu nowej strategii

poprawy żywienia dzieci w placówkach przedszkolnych, tak aby były one zgodne z zasadami zdrowego żywienia. *Profesor Barbara Pietruszka* uznała, że dorobek Kandydatki jest odpowiedni do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Został istotnie powiększony po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. W dorobku tym istotne znaczenie mają, obok aspektów naukowych, także aspekty aplikacyjne. Badania prowadzone przez Kandydatkę na modelach zwierzęcych, przyczyniają się do rozwoju dyscypliny technologia żywności i żywienia.

Profesor Marzena Jeżewska-Zychowicz uznała, że mimo kilku obiekcji nie ocenia negatywnie cyklu publikacji przedstawionych przez Habilitantkę jako osiągnięcie. Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze Kandydatki są znaczne, aczkolwiek przede wszystkim w ujęciu ilościowym, o czym wskazuje ich wartość punktowa, a w mniejszym stopniu w ujęciu jakościowym, biorąc pod uwagę inne wskaźniki (IF, liczba cytowań indeks Hirscha). Wynika to przede wszystkim ze specyfiki prowadzonych badań dotyczących sposobu żywienia populacji polskiej, co utrudniać mogło uzyskanie przychylności redakcji czasopism z listy JCR, ale jednocześnie nie dyskwalifikuje ich znaczenia naukowego.

Dr hab. Julita Reguła stwierdziła, że osiągnięcie naukowe jest powiązaniem tematycznie cyklem publikacji dotyczących oceny realizacji norm i zaleceń żywieniowych, edukacji żywieniowej personelu i wpływu regulacji prawnych na sposób żywienia w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce. Pomimo uwag metodologicznych, spostrzeżenia uzyskane z badań są cenną wskazówką dla osób zajmujących się planowaniem i oceną sposobu żywienia w placówkach przedszkolnych i mogą w znaczący sposób poprawić sytuację w zakresie jakości żywienia. Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze *Dr hab. Julita Reguła* uznała jako wszechstronne, wskazując na obszary badawcze jakimi zajmowała się Kandydatka tj. analizą sposobu żywienia i stanu odżywienia osób z różnymi jednostkami chorobowymi, oceną prawidłowości realizacji żywienia w jednostkach opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych oraz oceną wykorzystania białka z diety i wpływu restrykcyjnego żywienia na wybrane parametry fizjologiczne.

Dr hab. Jarosława Rutkowska, prof. SGGW podkreśliła, że godnym podkreślenia jest 3-krotne uzyskanie przez Kandydatkę stypendium Marie Curie Fellowship oraz jednego z Uniwersytetu w Wageningen, które umożliwiło odbycie łącznie 14 miesięcznego stażu naukowego w Wageningen Agricultural University.

Zarówno *Profesor Elżbieta Sikora, Profesor Pietruszka jak i obydwie Członkinie Komisji: Profesor Marzena Jeżewska-Zychowicz oraz dr hab. Julita Reguła* bardzo wysoko oceniły działalność dydaktyczną Kandydatki, zwłaszcza Jej zaangażowanie w prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku angielskim i odbywanie staży w ramach programu ERASMUS. W ramach programu LLP Erasmus Teaching Staff Mobility Programme dr inż. Joanna Myszkowska-Ryciak prowadziła warsztaty i wykłady dotyczące wybranych problemów żywienia człowieka i dietetyki dla studentów na uczelniach partnerskich w Belgii, Holandii, Czechach, Portugalii i Hiszpanii. Na uznanie zasługuje zaangażowanie dr Myszkowskiej-Ryciak w działalność popularyzatorską i organizacyjną, przejawiającą się udziałem w komitetach organizacyjnych, warsztatach i konferencjach naukowych oraz współpracą z Polskim